

כאן, דמכשרינן, איירי שחפרה לאחר קבלה.

ופרכינן: ואם חסרה לאחר קבלה וקודם הזריקה — מי שרי?

והתניא: כתיב גבי קרבן פסח "שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם". ודרשינן: שיהא תמים בן שנה [דהיינו בתוך שנתו הראשונה, שעדיין לא מלאה שנה ללידתו], בשעת

שנאמר, "ולקח מדם הפר". ודרשינן מה"א דהפר — הפר שהיה כבר! דהיינו, שיהיה שלם בשעת קבלת הדם כפי שהיה שלם בשעת השחיטה. הלכך ליכא למימר שחסרה לו כוליא לאחר שחיטה.

אלא הכי מתרצינן:

כאן, דפסלינן, איירי שחפרה לאחר שחיטה, קודם קבלה.

שגזירת הכתוב היא רק לפוסלו משום פר שהיה כבר, ולכאורה דבריו סותרים אלא את אלו. מגירסת רש"י [במסכת זבחים כה ב] עולה, כי פסול זה של צורם און הינו רק על שעת קבלת הדם ולאחר מכן לא נפסל על ידי זה. ויעויין בשיטה מקובצת שם, שעולה מדבריו שאף בהולכה יש פסול זה, ומשום שכל הפסול בקבלה פסול אף בהולכה כפי המבואר בגמרא בזבחים ד א.

ובכתבי הגר"ז תמה על דבריו, שהרי פסול צורם און אינו פסול במעשה העבודה על ידי שנאמר שעבודת הקבלה צריכה להיעשות בפר שלם, אלא הוא דין בקרבן, שיהא שלם עד לאחר קבלת הדם, וכיון שאין זה פסול בעבודת הקבלה לא יועיל כאן הכלל שכל הפוסל בקבלה פוסל גם בהולכה. ומלבד זאת, לא שייך כלל שיחול פסול זה על שעת הולכה, שהרי הולכה הינה עבודה שאפשר לבטלה, והיינו שאם יעמוד לצד המזבח ויקבל את הדם, יורקנו ללא הולכה. ומאחר ואמרנו שצורם און אינו פסול בעבודה עצמה אלא הוא רק דין בקרבן שצריך להיות שלם עד לאחר זמן זה, הרי שלא שייך שיחול דין בקרבן להיות שלם עד לאחר ההולכה כיון שכלל אינה מוכרחת להיות, ושיפסל מחמת זה. והעלה מלשון הרמב"ם [הלכות פסולי המוקדשין, פרק א' הלכה ל'] שלא נקט הולכה לענין פסול זה.

פסול מום, שנתחדש שגם לאחר שחיטה יש פסול מום בקרבן, [ולא יפסול בזה אלא חסרון הפוסל בהלכות מומיין], או שהוא פסול חדש, שצריך שיהיה לאחר השחיטה אותו פר שהיה מקודם, וכשנחסר ממנו אפילו משהו אין הוא הפר שהיה מקודם, ופסול. וכן נסתפק הקרבן אורה אם צריך מום הפוסל בהלכות מומין או די בחסרון כל שהוא. והעלו מלשון הרמב"ם [הלכות פסולי המוקדשין, פרק א' הלכה כ"ט], שהוא פסול חדש, שצריך שתהא הבהמה לאחר שחיטה כמו שהיתה מקודם. אולם, מכל מקום, כתבו, שאף בדין זה של פר שהיה מקודם, לא יפסול אלא חסרון הפוסל בהלכות מומין, כי אם בהלכות מומין הוא כשר, לא נחשב חסרון. והגר"ז הוסיף, שמאידך גיסא, אם יהיה בו מום הפוסל בהלכות מומין, אולם אין בו חסרון, לא יפסל, כיון שלא נחסר ממנו, והינו עדיין פר שהיה מקודם.

והמנחת חינוך [מצוה רפ"ז אות ח'] כתב שהמטיל מום לאחר שחיטה חייב משום מטיל מום בקדשים, כי מאחר ולמדנו שקודם קבלה הרי הוא כקודם שחיטה לענין מום הרי שהושוו לכל הדינים, ואם יקריבהו אחר כך גם כן יהיה חייב. אולם [במצוה רפ"ח, אות ב'] כתב שהזרוק דם של בהמה זו שנעשתה בעלת מום לאחר השחיטה אינו עובר משום זריקת דם בעל מום, כי לאחר השחיטה לא שייך בעל מום אלא